

ÖZET: Hakkında idari soruşturma yürütülen personelin, soruşturma dosyasının tamamını talep etmesi üzerine yapılacak işlem hususunda. (12.11.2019-E.735368)

09.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 4 üncü maddesinde, herkesin bilgi edinme hakkına sahip olduğu belirtilmekte; 19 ve 20 nci maddelerinde ise bu hakkın sınırları çizilmektedir.

Buna göre, "İdarî Soruşturmaya İlişkin Bilgi veya Belgeler" başlıklı 19 uncu maddede; "Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idarî soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,

b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,

c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,

d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek,

Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır."

hükmü ile "Adlî soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler" başlıklı 20 nci maddede;

"Açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Suç işlenmesine yol açacak,

b) Suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanunî yollarla yakalanıp kovuşturulmasını tehlikeye düşürecek,

c) Yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek,

d) Hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlâl edecek,

Nitelikteki bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır."

düzenlemesi mevcuttur.

Mezkûr Kanunun 21 ve 22 nci maddelerinde, kişinin izin verdiği haller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında açıklanması halinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, mesleki ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler ile haberleşmenin gizliliği esasını ihlal edecek bilgi veya belgelerin bilgi edinme hakkı kapsamı dışında olduğu ifade edilmektedir.

Ayrıca, 27.04.2004 tarihli ve 25445 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik'in 23 üncü maddesinde; "Kanunda bilgi edinme hakkının istisnaları olarak düzenlenen konularda yapılan bilgi edinme başvuruları reddedilir ve ret kararı başvuru sahibine gerekçeli olarak bildirilir." hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun 27.04.2005 tarihli ve 2005/280 sayılı, 18.05.2005 tarihli ve 2005/346 sayılı kararları ile daha birçok kararında;

"Soruşturmanın başvuru sahibinin aleyhine sonuçlanması halinde, varsa üçüncü kişilere ait bilgi ve belgeler çıkarıldıktan sonra soruşturma dosyasının başvuru sahibinin erişimine açılması gerektiği; bundan kastın bir taraftan, soruşturma birden fazla kişi hakkında yürütülmüş ise dosyada başka kişilerle ilgili yer alan bilgi ve belgelerin ayıklanmasının, diğer taraftan soruşturma sadece başvuru sahibi hakkında ise dosyada şikâyetçi ve/veya tanık olarak adı geçen kişilerin haklarının korumasının amaçlandığı,

Soruşturmanın sadece başvuru sahibi hakkında olması ve lehinde sonuçlanması halinde soruşturma dosyasındaki şikâyetçi ve/veya tanıklara ilişkin olanlar da dâhil bütün bilgi ve belgelerin başvuru sahibinin erişimine açılması gerektiği,

Soruşturma birden fazla kişi hakkında yürütülmüş ve başvuru sahibi de bunlardan birisi ise soruşturma ister lehinde isterse aleyhinde sonuçlansın hakkında soruşturma açılan diğer kişilerle ilgili bilgi ve belgelerin tamamının çıkarılarak başvuru sahibinin erişimine açılması gerektiği,"

yönünde görüş benimsendiği görülmektedir.

Netice itibariyle;

a) Haklarında idari soruşturma yürütülenler tarafından soruşturma evrakının talep edildiği durumlarda, talebin Bilgi Edinme Hakkı Kanununun yukarıda sözü edilen 19, 20, 21 ve 22 nci maddeleri kapsamında değerlendirilmesi halinde, bilgi edinme başvurusunun reddedilerek kararın başvuru sahibine gerekçeli olarak bildirilmesinin,

b) Talebin anılan maddeler kapsamında değerlendirilmemesi ve soruşturmanın sonuçlanmış olması halinde ise Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun yukarıda sözü edilen yerleşik kararları doğrultusunda işlem yapılmasının, uygun olacağı mütalaa olunmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği